

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
LOBISTINĖS VEIKLOS
ĮSTATYMAS**

2000 m. birželio 27 d. Nr. VIII-1749
Vilnius

**PIRMASIS SKIRSNIS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis

Šis įstatymas nustato lobistinę veiklą, jos kontrolę ir atsakomybę už šio įstatymo pažeidimus.

2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

1. **Lobistinė veikla** – lobistų atlygintini veiksmai, kuriais siekiama daryti įtaką, kad būtų keičiami, pildomi ar pripažįstami netekusiais galios teisės aktai, priimami ar nepriimami nauji teisės aktai. Ši veikla skiriama užsakovo teisėtiems interesams įgyvendinti, nepažeidžiant asmens teisių ar visuomenės ir valstybės interesų.

2. **Lobistas** – turintis teisę užsiimti lobistine veikla fizinis asmuo ar įmonė, įstaiga, organizacija (toliau – įmonė), įrašyti į lobistų sąrašą šio įstatymo nustatyta tvarka.

3. **Lobistinės veiklos užsakovas** – fizinis asmuo ar jų grupė, įmonė, įstaiga, organizacija (išskyrus šio įstatymo 7 straipsnyje nurodytus asmenis), kurie sudarė su lobistu atlygintiną pavidimo ar kitą sutartį pagal Lietuvos Respublikos civilinio kodekso ar kitų Lietuvos Respublikos įstatymų reikalavimus.

4. **Lobisto ataskaita** – oficialus pranešimas apie lobistinę veiklą, pajamas ir išlaidas, kurią lobistas privalo pateikti šio įstatymo nustatyta tvarka.

5. **Lobisto pajamos** – teisėtas atlyginimas, gaunamas iš lobistinės veiklos užsakovo už lobistinę veiklą.

6. **Lobisto išlaidos** – lobisto išlaidos, turėtos dėl lobistinės veiklos.

3 straipsnis. Fizinis asmuo arba įmonė, neturintys teisės būti lobistais

1. Lobistu neturi teisės būti fizinis asmuo, kuris yra:

1) jaunesnis kaip 18 metų;

2) buvęs valstybės politikas, valstybės tarnautojas (išskyrus paslaugų valstybės tarnautojus), jeigu iki prašymo įrašyti į lobistų sąrašą pateikimo dienos nesuėjo vieneri metai po to, kai pasibaigė jo kadencija ar įgaliojimai arba buvo prarastas valstybės tarnautojo statusas;

3) valstybės politikas, valstybės tarnautojas, kuriam jo tarnybą reglamentuojantys teisės aktai draudžia būti įmonių, įstaigų, organizacijų valdymo organų nariais, gauti atlyginimą už darbą šių įmonių, įstaigų, organizacijų valdymo organuose, dirbti samdomu darbuotoju, patarėju, ekspertu ar konsultantu privačiose įstaigose ar įmonėse, taip pat gauti kitą atlyginimą, negu nustato jo tarnybą reglamentuojantys teisės aktai;

4) teistas už tyčinį nusikaltimą, jei teistumas neišnykęs ar nepanaikintas.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodyti fiziniai asmenys neturi teisės užsiimti lobistine veikla įmonėje, įrašytoje į lobistų sąrašą.

3. Lobistais neturi teisės būti fiziniai asmenys ar įmonės, jei yra nepasibaigęs šio įstatymo 9 straipsnio 8 dalyje nurodytas terminas.

4. Lobistais neturi teisės būti biudžetinės įstaigos, Lietuvos bankas.

4 straipsnis. Lobisto teisės ir pareigos

1. Lobistas, laikydamasis Lietuvos Respublikos įstatymų ir teisės aktų nustatytos tvarkos, turi teisę:

1) dalyvauti rengiant teisės aktų projektus ir teikti paaiškinimus, rengti teisės aktų ar alternatyvių teisės aktų projektus;

2) savo iniciatyva atlikti galiojančių teisės aktų ar teisės aktų projektų ekspertizę, pateikti išvadas ir projektų komentarus lobistinės veiklos užsakovams;

3) aiškinti visuomenei, įtikinti valstybės ir savivaldybių institucijas ar įstaigas, kad tikslinga priimti tam tikrą teisės aktą arba jo nepriimti, pakeisti ar papildyti galiojančią teisės aktą arba pripažinti jį netekusiu galios;

4) supažindinti visuomenę, įmones, įstaigas ar organizacijas su Seime, Vyriausybe ar kitose valstybės ar savivaldos institucijose rengiamais teisės aktų projektais;

5) daryti pranešimus visuomenės informavimo priemonėms bei dalyvauti masiniuose renginiuose;

6) rinkti medžiagą bei informaciją apie teisės aktų leidybą bei teikti ją lobistinės veiklos užsakovams;

7) siūlyti teisės aktų leidėjams inicijuoti galiojančių teisės aktų pakeitimus;

8) organizuoti ir finansuoti teisės aktų leidėjų susitikimus su lobistinės veiklos užsakovo atstovais;

9) organizuoti ir finansuoti visuomenės apklausą dėl teisės akto projekto ar galiojančio teisės akto įgyvendinimo;

10) organizuoti ir finansuoti reprezentacinius ir kitokius renginius įstatymų leidybos klausimais;

11) organizuoti ir finansuoti valstybės politikų bei valstybės tarnautojų susitikimus su visuomene teisės aktų leidybos klausimais;

12) gauti teisės aktų projektų kopijas ir kitą informacinę medžiagą, jei tai neprieštaruja Lietuvos Respublikos įstatymams;

13) įstatymų nustatyta tvarka įgalinti kitą asmenį lobisto vardu pateikti lobistinės veiklos ataskaitą.

2. Lobistas privalo:

1) pranešti raštu Vyriausiajai tarnybinės etikos komisijai apie lobistinės veiklos nutraukimą ne vėliau kaip per 1 darbo dieną nuo tos dienos, kai sužinojo, kad yra išrinktas valstybės politiku, paskirtas valstybės tarnautoju, kurio veiklą reglamentuojantys aktai draudžia būti įmonių, įstaigų, organizacijų valdymo organų nariais, gauti atlyginimą už darbą šių įmonių, įstaigų, organizacijų valdymo organuose, dirbti samdomu darbuotoju, patarėju, ekspertu ar konsultantu privačiose įstaigose ar įmonėse, taip pat gauti kitą atlyginimą, nei nustato jo tarnybą reglamentuojantys teisės aktai;

2) laikytis šio įstatymo ir kitų Lietuvos Respublikos įstatymų bei teisės aktų.

5 straipsnis. Neteisėta lobistinė veikla

Lobistinė veikla yra neteisėta, jeigu:

1) ja užsiima fiziniai asmenys ar įmonės, neįrašyti į lobistų sąrašą šio įstatymo nustatyta tvarka;

2) lobistas ja užsiima po to, kai jo lobistinė veikla šio įstatymo nustatyta tvarka buvo sustabdyta;

3) buvęs lobistas užsiima ja po to, kai jo lobistinė veikla šio įstatymo nustatyta tvarka buvo nutraukta;

4) ja užsiima fiziniai asmenys ar įmonės, neturintys teisės būti lobistais;

5) dėl jos valstybės politiko, valstybės tarnautojo veikla taptų priklausoma nuo lobisto ar lobistinės veiklos užsakovo veiksmų;

6) valstybės politikai, valstybės tarnautojai tyčia klaidinami ar apgaulinėjami nurodant faktus ar aplinkybes, kurie gali sąlygoti teisės akto pakeitimą, papildymą ar pripažinimą netekusiu galios ar naujo teisės akto priėmimą ar nepriėmimą;

7) ja siekiama daryti įtaką, kad būtų priimtas ar nepriimtas teisės aktas, kuris tiesiogiai susijęs su lobisto priėmimu į valstybės tarnybą, pakeistas, papildytas ar pripažintas netekusiu galios galiojantis teisės aktas;

8) veikiama nesamo lobistinės veiklos užsakovo vardu;

9) lobistas tiesiogiai ar netiesiogiai skelbia ar pareiškia, kad jis gali paveikti teisės aktų leidybą, valstybės politiką ar valstybės tarnautoją;

10) lobistas tuo pačiu metu atstovauja priešingus interesus turintiems lobistinės veiklos užsakovams.

6 straipsnis. Veikla, kuri nepripažįstama lobistine

Lobistine veikla nepripažįstama:

1) visuomenės informavimo priemonių savininkų, leidėjų ar jų darbuotojų veikla ar darbas, susiję su informacija apie teisės aktus bei jų projektus: viso ar dalies teksto skelbimas ar platinimas, apžvalga, komentarai. Ši nuostata netaikoma, kai visuomenės informavimo priemonių savininkai, leidėjai ar jų darbuotojai gauna atlyginimą už lobistinę veiklą;

2) fizinių asmenų, įmonių, įstaigų, organizacijų veikla, kai jie valstybės ir savivaldybių institucijų ar įstaigų kvietimu atlygintinai ar neatlygintinai dalyvauja rengiant, svarstant ar aiškinant teisės aktų projektus;

3) valstybės politikų, valstybės tarnautojų veiksmai inicijuojant, rengiant, svarstant, priimant bei aiškinant įstatymų ar kitų teisės aktų projektus, atliekami pagal valstybės ir savivaldybių institucijų ar įstaigų jiems suteiktas pareigines teises;

4) pelno nesiekiančių organizacijų veikla, kai jos atstovauja savo narių interesams, išskyrus atvejus, kai šios organizacijos gauna atlyginimą už lobistinę veiklą;

5) mokslininkų (pedagogų) veikla, išskyrus atvejus, kai jie gauna atlyginimą už lobistinę veiklą.

7 straipsnis. Asmuo, kuriam draudžiama būti lobistinės veiklos užsakovu

Būti lobistinės veiklos užsakovu draudžiama:

1) valstybės politikui;

2) valstybės tarnautojui;

3) valstybės ir savivaldybių institucijoms ar įstaigoms;

4) valstybės ar savivaldybės įmonei.

ANTRASIS SKIRSNIS

LOBISTŲ SĄRAŠAS

8 straipsnis. Fizinių asmenų ar įmonių įrašymas į lobistų sąrašą

1. Fizinis asmuo ar įmonė, norinti užsiimti lobistine veikla, pateikia Vyriausiajai tarnybinės etikos komisijai prašymą įrašyti į lobistų sąrašą.

2. Prašyme nurodoma:

1) vardas ir pavardė, asmens kodas, gyvenamoji vieta, darbo vieta per paskutinius vienerius metus – jei prašymą pateikia fizinis asmuo;

2) pavadinimas, registro kodas, buveinės adresas – jei prašymą pateikia įmonė;

3) duomenys apie įmonės darbuotojus (vardas, pavardė, asmens kodas), kurie užsiims lobistine veikla, – jei prašymą pateikia įmonė.

3. Lobistų skaičius neribojamas.

4. Vyriausioji tarnybinės etikos komisija turi teisę pareikalauti papildomos informacijos iš valstybės ir savivaldybių institucijų ar įstaigų bei prašymą pateikusių fizinio asmens ar įmonės. Vyriausioji tarnybinės etikos komisija per 5 darbo dienas nuo prašymo gavimo dienos išnagrinėja pateiktą prašymą ir priima sprendimą dėl fizinio asmens ar įmonės įrašymo į lobistų sąrašą. Jei reikia papildomos informacijos, prašymo išnagrinėjimo terminas skaičiuojamas nuo reikiamos informacijos gavimo dienos.

5. Vyriausioji tarnybinės etikos komisija atsisako įrašyti fizinį asmenį ar įmonę į lobistų sąrašą tik tuo atveju, jei prašymą pateikęs fizinis asmuo arba įmonė:

- 1) negali būti lobistu pagal šio įstatymo 3 straipsnį;
- 2) pateikė neteisingus ar neišsamius šio straipsnio 2 ir 4 dalyse nurodytus duomenis ir papildomą informaciją.

6. Apie priimtą sprendimą įrašyti ar atsisakyti įrašyti fizinį asmenį ar įmonę į lobistų sąrašą Vyriausioji tarnybinės etikos komisija praneša raštu fiziniam asmeniui ar įmonei per 5 darbo dienas nuo sprendimo priėmimo dienos. Fizinis asmuo arba įmonė, gavusi pranešimą apie sprendimą įrašyti fizinį asmenį ar įmonę į lobistų sąrašą, per 1 mėnesį nuo pranešimo gavimo dienos turi sumokėti žyminį mokesį ir pateikti Vyriausiajai tarnybinės etikos komisijai jo sumokėjimą patvirtinantį dokumentą. Fiziniam asmeniui arba įmonei, nustatytu laiku pateikusiems žyminio mokesčio sumokėjimą patvirtinantį dokumentą, išduodamas lobisto pažymėjimas, kurio formą nustato Vyriausioji tarnybinės etikos komisija. Jeigu fizinis asmuo arba įmonė nustatytu laiku nepateikia žyminio mokesčio sumokėjimą patvirtinančio dokumento, Vyriausioji tarnybinės etikos komisija sprendimą įrašyti fizinį asmenį ar įmonę į lobistų sąrašą panaikina ir priima sprendimą atsisakyti įrašyti fizinį asmenį ar įmonę į lobistų sąrašą.

7. Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos sprendimą atsisakyti įrašyti į lobistų sąrašą fizinis asmuo ar įmonė turi teisę apskųsti Administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

9 straipsnis. Lobistinės veiklos sustabdymas, atnaujinimas,

nutraukimas ir pasibaigimas

1. Lobistinė veikla sustabdoma, jei:

1) lobistas pats ar per savo įgaliotą atstovą kreipėsi raštu į Vyriausiąją tarnybinės etikos komisiją dėl lobistinės veiklos sustabdymo;

2) lobistas nustatytu laiku nepateikia lobistinės veiklos ataskaitos;

3) lobistui yra iškelta baudžiamoji byla už tyčinį nusikaltimą.

2. Šio straipsnio 1 dalies 1 punkte nurodytu atveju lobistinė veikla sustabdoma tokiam terminui, kurį nurodo lobistas. Šio straipsnio 1 dalies 2 punkte nurodytu atveju lobistinė veikla sustabdoma nustatant ne ilgesnį kaip 1 mėnesio terminą pažeidimams pašalinti. Šio straipsnio 1 dalies 3 punkte nurodytu atveju lobistinė veikla fiziniam asmeniui sustabdoma, iki bus nutraukta ar išspręsta baudžiamoji byla.

3. Lobistinė veikla nutraukiama, jei:

1) lobistas pats ar per savo įgaliotą atstovą kreipėsi raštu į Vyriausiąją tarnybinės etikos komisiją dėl lobistinės veiklos nutraukimo;

2) lobistas užsiima lobistine veikla po to, kai ji buvo sustabdyta šio straipsnio 1 dalyje numatytais atvejais;

3) Vyriausioji tarnybinės etikos komisija nustato, kad lobisto veiksmai neteisėti;

4) per šio straipsnio 2 dalyje nustatytą terminą nepašalinami pažeidimai, dėl kurių lobistinė veikla buvo sustabdyta;

5) įsiteisėja apkaltinamasis nuosprendis už tyčinį nusikaltimą.

4. Sprendimą sustabdyti ar nutraukti lobistinę veiklą priima Vyriausioji tarnybinės etikos komisija. Apie priimtą sprendimą sustabdyti ar nutraukti lobistinę veiklą Vyriausioji tarnybinės etikos komisija privalo pranešti lobistui raštu per 5 darbo dienas nuo sprendimo priėmimo. Lobistas turi teisę apskųsti tokį Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos sprendimą Administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

5. Vyriausioji tarnybinės etikos komisija ne vėliau kaip per 5 darbo dienas priima sprendimą atnaujinti sustabdytą lobistinę veiklą, jeigu:

1) pašalinti pažeidimai, dėl kurių lobistinė veikla buvo sustabdyta;

2) gautas lobisto raštiškas prašymas, kad jis nori atnaujinti jo paties prašymu sustabdytą lobistinę veiklą;

3) nutraukta baudžiamoji byla ar įsiteisėja išteisinamasis nuosprendis.

6. Lobistinė veikla pasibaigia, jei lobistas fizinis asmuo miršta arba įmonė, įrašyta į lobistų sąrašą, likviduojama dėl bankroto arba jos valdymo organų sprendimu.

7. Nutraukus lobistinę veiklą ar jai pasibaigus, lobistas iš lobistų sąrašo išbraukiamas. Jeigu fizinis asmuo, su kuriuo į lobistų sąrašą įrašyta įmonė yra sudariusi atlygintą pavedimo ar kitą sutartį pagal Lietuvos Respublikos civilinio kodekso ar kitų Lietuvos Respublikos įstatymų reikalavimus, nutraukia lobistinę veiklą arba ji pasibaigia, iš lobistų sąrašo išbraukiamas tik fizinis asmuo.

8. Jeigu fizinių asmenų ir įmonių lobistinė veikla nutraukiama šio straipsnio 3 dalies 2–4 punktuose nurodytais atvejais, jie neturi teisės užsiimti lobistine veikla 5 metus nuo sprendimo nutraukti lobistinę veiklą priėmimo dienos.

10 straipsnis. Lobistinės veiklos ataskaita

1. Lobistas privalo pateikti Vyriausiajai tarnybinės etikos komisijai praėjusių kalendorinių metų lobistinės veiklos ataskaitą ne vėliau kaip iki einamųjų metų vasario 15 d. Lobistinės veiklos ataskaitos formą tvirtina Vyriausioji tarnybinės etikos komisija. Kartu su lobistinės veiklos ataskaita lobistas privalo pateikti lobistinės veiklos sutarčių kopijas.

2. Lobistas turi teisę motyvuotu raštu kreiptis į Vyriausiąją tarnybinės etikos komisiją, kad būtų atidėtas ataskaitos pateikimo terminas. Vyriausioji tarnybinės etikos komisija turi teisę atidėti lobistinės veiklos ataskaitos pateikimo terminą ne ilgiau kaip 30 dienų.

3. Lobistinės veiklos ataskaitoje lobistas privalo nurodyti:

1) lobisto vardą, pavardę (jei lobistas yra fizinis asmuo), pavadinimą (jei lobistas yra įmonė), lobisto pažymėjimo numerį;

2) kiekvieno lobistinės veiklos užsakovo vardą, pavardę ar pavadinimą, asmens ar registro kodą, gyvenamosios vietos ar buveinės adresą;

3) teisės akto ar teisės akto projekto, dėl kurio lobistas atliko lobistinę veiklą, pavadinimą;

4) lobisto pajamas (pridedant dokumentų, pagrindžiančių pajamų gavimą, kopijas);

5) lobisto išlaidas.

4. Lobistas privalo pateikti lobistinės veiklos ataskaitas ir tuo atveju, jei jis per atsiskaitymo laikotarpį negavo lobisto pajamų ir neturėjo lobisto išlaidų.

5. Lobisto pasirašytą lobistinės veiklos ataskaitą privalo pateikti pats lobistas ar jo įgaliotas asmuo.

6. Lobistinės veiklos sustabdymas neatleidžia lobisto nuo pareigos laiku pateikti lobistinės veiklos ataskaitą.

7. Jei lobistinė veikla nutraukiama, lobistas privalo ne vėliau kaip per 10 dienų nuo pranešimo apie veiklos nutraukimą gavimo dienos pateikti galutinę lobistinės veiklos ataskaitą už laikotarpį nuo praėjusių kalendorinių metų lobistinės veiklos ataskaitos iki lobistinės veiklos nutraukimo dienos.

11 straipsnis. Kiti lobistinės veiklos apribojimai

1. Lobistui ir lobistinės veiklos užsakovui draudžiama sulygti dėl tokios lobistinių paslaugų apmokėjimo formos, kai apmokėjimo dydis priklauso nuo konkretaus teisės akto pakeitimo, papildymo, pripažinimo netekusiu galios ar atmetimo ar naujo teisės akto priėmimo ar nepriėmimo.

2. Draudžiama finansuoti lobistinę veiklą iš valstybės ar savivaldybių biudžetų.

TREČIASIS SKIRSNIS

LOBISTINĖS VEIKLOS KONTROLĖ IR INFORMACIJOS PATEIKIMAS

12 straipsnis. Lobistinės veiklos kontrolė

1. Šio įstatymo nustatyta tvarka lobistinę veiklą kontroliuoja Vyriausioji tarnybinės etikos komisija.

2. Vyriausioji tarnybinės etikos komisija turi teisę:

1) tikrinti lobistų veiklą;

2) reikalauti, kad lobistas pateiktų dokumentus ar kitą informaciją, susijusią su lobistine veikla;

3) tikrinti lobistinės veiklos ataskaitas.

3. Vyriausioji tarnybinės etikos komisija privalo:

1) per 15 darbo dienų nuo dokumento, patvirtinančio žyminio mokesčio sumokėjimą, pateikimo Vyriausiajai tarnybinės etikos komisijai dienos ar nuo sprendimo sustabdyti, atnaujinti ar nutraukti lobistinę veiklą priėmimo dienos, ar nuo informacijos apie lobistinės veiklos pasibaigimą gavimo dienos „Valstybės žinių“ priede „Informaciniai pranešimai“ paskelbti šio įstatymo 13 straipsnio 2 dalyje nurodytą informaciją apie lobistus ir lobistinę veiklą;

2) ne rečiau kaip kartą per kalendorinius metus Lietuvos Respublikos Seimui pateikti lobistinės veiklos kontrolės metinę ataskaitą.

13 straipsnis. Informacija apie lobistinę veiklą

1. Informacija apie lobistinę veiklą yra vieša. Vyriausioji tarnybinės etikos komisija negali riboti asmenų teisės gauti duomenis ir informaciją apie lobistinę veiklą (lobistus, lobistinės veiklos užsakovus, teisės aktus ar jų projektus, dėl kurių buvo vykdoma lobistinė veikla, lobistinės veiklos ataskaitas).

2. „Valstybės žinių“ priede „Informaciniai pranešimai“ skelbiama informacija apie įrašytus į lobistų sąrašą lobistus, lobistinės veiklos sustabdymą, atnaujinimą, nutraukimą ar pasibaigimą.

KETVIRTASIS SKIRSNIS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

14 straipsnis. Atsakomybė už šio įstatymo pažeidimus

1. Šio įstatymo reikalavimus pažeidę asmenys atsako įstatymų nustatyta tvarka.

2. Asmenys, savo neteisėta lobistine veikla padarę žalos kitiems asmenims, įmonėms, įstaigoms ir organizacijoms, atlygina ją įstatymų nustatyta tvarka.

15 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas

Šis įstatymas įsigalioja nuo 2001 m. sausio 1 d.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

RESPUBLIKOS PREZIDENTAS

VALDAS ADAMKUS